

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки та психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

«31» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ПРОПЕДЕВТИЧНА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*

галузь знань – *05 Соціальні та поведінкові науки*

спеціальність – *053 Психологія*

освітньо-професійна програма – *Психологія*

Кременець, 2020

Ярошук М.В., Мартинюк В. М. Пропедевтична практика: [робоча програма з пропедевтичної практики для студентів спеціальності 053 Психологія] / М.В. Ярошук, В.М. Мартинюк. – Кременець, 2020. – 10 с.

Розробники програми:

Ярошук М.В. – старший викладач кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Мартинюк В.М. – викладач кафедри педагогіки та психології, кандидат педагогічних наук Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології.
Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

/ В.о. завідувача кафедри

 Н.М. Савелюк

1. Вступ
2. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Кількість модулів – 1			
Загальна кількість годин –150	Освітній рівень : перший (бакалаврський)	Рік підготовки:	
		3	3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6,5		Семестри	
		5	5
		Аудиторні год.	
		68 год.	30 год.
		Самостійна робота	
		112 год.	120 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 45% / 55%.

для заочної форми навчання – 20 % / 80 %;

3. Мета та завдання освітнього компоненту

Мета викладання курсу освітнього компоненту «Пропедевтична практика» – поглиблення теоретичних знань, які студенти отримали протягом навчання в Академії; закріплення на практиці знань про принципи і методи психологічних емпіричних досліджень; ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога; спостереження за проведенням діагностичної, консультативної, психокорекційної, просвітницької роботи психолога; отримання навичок обробки результатів проведених психологічних досліджень та отриманої психологічної інформації.

Основними завданнями є:

- ознайомлення студентів з базовою установою, визначеною для проходження практики;
- ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога;
- ознайомлення студентів з організацією робочого кабінету (місця) психолога;
- вивчення робочого графіка психолога;
- складання студентами орієнтовного плану роботи та його узгодження з керівником практики і психологом установи;
- спостереження за проведенням діагностичної роботи психологом;
- допомога психологу в підготовці до тестування та обробки даних;
- спостереження за проведенням консультативної роботи психологом;
- спостереження за веденням консультацій психологом;
- допомога в оформленні протоколу консультативної бесіди;
- спостереження за поведінкою психолога та клієнта під час проведення консультації;
- заповнення щоденника спостережень після консультації;
- спостереження за проведенням психокорекційної роботи психолога;
- участь у роботі тренінгової групи (можливість розігрування певної ролі за завданням психолога);
- участь у проведенні групової дискусії (підготовка відповідних тем для групової дискусії);
- спостереження за проведенням просвітницької роботи психологом;
- допомога у підготовці матеріалів для проведення психологом тематичних бесід, круглих столів, наукових семінарів, лекцій;
- допомога психологу у проведенні просвітницької роботи;
- складання звіту за результатами проходження практики.

Освітній компонент «Пропедевтична практика» спрямований на формування у студентів професійних компетентностей:

1. Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

2. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Знання категоріально-понятійного апарату психології .

СК 7. Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.

СК 8. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 9. Навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності.

СК 10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

Програмні результати навчання:

ПР1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР4. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

ПР9. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень.

ПР11. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР14. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.

ПР15. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.

ПР17. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

4. Етапи практики

I. Підготовчий:

1. Настановче заняття.

2. Знайомство студентів з програмою практики.

3. Опрацювання необхідного теоретичного матеріалу.

4. Розподіл студентів по групам, закріплення керівників груп і баз проходження практики.

II. Ознайомлювальний:

1. Ознайомлення з базовою установою, визначеною для проходження практики.
2. Ознайомлення з основними відомчими нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність практичного психолога в установі (організації).
3. Ознайомлення з функціональними обов'язками психолога установи (організації).
4. Складання студентами календарного графіку проходження практики) й узгодження з керівником практики і психологом установи.

III. Основний:

1. Ознайомлення з основними формами та напрямками роботи психолога.
2. Ознайомлення з організацією робочого кабінету (місця) психолога.
3. Вивчення робочого графіка психолога.
4. Спостереження за проведенням діагностичної роботи психологом.
5. Допомога психологу в підготовці до тестування та обробки даних.
6. Спостереження за проведенням консультативної роботи психологом.
7. Спостереження за веденням консультацій психологом.
8. Допомога в оформленні протоколу консультативної бесіди.
9. Спостереження за поведінкою психолога та клієнта під час проведення консультації.
10. Заповнення щоденника спостережень після консультації.
11. Спостереження за проведенням психокорекційної роботи психолога.
12. Участь у роботі тренінгової групи (можливість розігрування певної ролі за завданням психолога).
13. Участь у проведенні групової дискусії (підготовка відповідних тем для групової дискусії).
14. Опрацювання інших технік для проведення психокорекційної роботи.
15. Спостереження за проведенням просвітницької роботи психологом.
16. Опрацювання літератури на замовлення психолога установи.
17. Допомога у підготовці матеріалів для проведення психологом тематичних бесід, наукових семінарів, лекцій.
18. Допомога психологу у проведенні просвітницької роботи.

IV. Підсумковий:

1. Аналіз ефективності практики і пропозиції з вдосконалення її проведення.
2. Оформлення щоденника практики та подання його на затвердження методисту і керівнику від бази практики.
3. Захист матеріалів практики.

5. Види індивідуальних завдань

1. Представлення рекламно-інформаційних матеріалів на базі практики (буклети, листівки, плакати, інформація про умови вступу). Інформування про проведення «Дня відкритих дверей» з метою популяризації спеціальності 053 Психологія.

2. Допомога в організації та проведенні профорієнтаційних заходів (круглі столи, тренінги, групові дискусії, лекції, профорієнтаційні бесіди, демонстрація слайдів, діагностика професійної спрямованості учнів, виховні заходи) з метою популяризації спеціальності 053 Психологія.

5. Методи навчання

Робота з методичними матеріалами до практики, розповідь, інструктаж, дискусія, види реальної участі у розвивальному, просвітницькому процесах.

6. Методи контролю

Поточне оцінювання: оцінювання звітної документації, самооцінювання, захист результатів практики. Підсумкова оцінка – залік.

7. Оцінювання результатів практики

№ з/П	Види робіт	Максимальне оцінювання в балах
1.	Складання плану роботи психолога (календарного графіку проходження практики)	10
2.	Участь у психодіагностичних обстеженнях та обробці отриманих результатів	10
3.	Аналіз графіка й основних форм роботи психолога	10
4.	Участь у роботі тренінгової групи	10
5.	Участь у проведенні групової дискусії	10
6.	Допомога у підготовці матеріалів для проведення психологом тематичних бесід, наукових семінарів, лекцій	20
7.	Захист матеріалів практики	30
	Разом у балах	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики:

Оцінка «відмінно» (A) - всі завдання практики виконано у повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності.

Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної професійної діяльності.

Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та університету. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «добре» (B) - завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Продемонстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та університету. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка «добре» (C) - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, завірені печаткою підписи керівника від бази практики та університету. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «задовільно» (D) - завдання практики виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «достатньо» (E)- завдання виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «незадовільно» (FX) - завдання невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутні щоденник та характеристика-відгук.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Галян І. М. Психодіагностика : навчальний посібник / І. М. Галян. – Київ : Академвидав, 2009. – 464 с.
2. Дуткевич Т. В. Практична психологія : вступ до спеціальності. – [навч. посібник для ВНЗ] / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. – 2-е вид. – Київ, 2010. – 256 с.
3. Ковальчук В. В., Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 2-ге вид. перероблене і доповнене. – К.; ВД «Професіонал». – 214 с.
4. Мостова К. К. Соціально-психологічні аспекти підготовки студентів ВНЗ до практики / К. К. Мостова – К., 2008. – 62 с.
5. Основи психології : підручник / За заг. ред. О.В.Киричука, В. А. Роменця. – К. : Либідь, 2002. – 630 с.
6. Полтавченко Н. Г. Психологічне дослідження особистості/ Н. Г. Полтавченко – К., 2007. – 231 с.
7. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової – К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. – 204 с.
8. Приходько Ю. О. Практична психологія : введення у професію : навч. посібник. – 2-е вид. / Юлія Олексіївна Приходько – К. : Каравела, 2010. – 232 с.
9. Романова, Е.С. Психодіагностика : учебное пособие для вузов по направлению и специальностям психологии / Е.С. Романова . – СПб. : Питер, 2006. – 400 с.
10. Русинка І. І. Психологія : навчальний посібник / І. І. Русинка – К. : Знання, 2007. – 367 с.
11. Туриніна О. Л. Практикум по психології : навч. посіб. – К. : МАУП, 2007. – 186 с.

Допоміжна

1. Варій М. Й. Загальна психологія : навчальний посібник / Мирон Йосипович Варій. – К. : «Центр учбової літератури», 2007. – 968 с.
2. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. 2-ге вид. – К. : Каравела, 2007. – 400 с.
3. Дубравська Д. М. Основи психології : навчальний посібник / Д. М. Дубравська.– Львів : Світ, 2001. – 280 с.
4. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
5. Загальна психологія / За заг. ред. С. Д. Максименка. Підручник. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 704 с.
6. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості : навчальний посібник / Т. С. Кириленко. – К. : Либідь, 2007. – 256 с.
7. Клименко В. В. Психологія творчості : навчальний посібник / В. В. Клименко. – К. : Центр навч. літератури, 2006. – 480 с.
8. Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія : навчальний посібник / Сергій Дмитрович Максименко, Валентин Олександрович Соловієнко. – К. : МАУП, 2000. – 256 с.

9. М'ясоїд П. А. Курс загальної психології: у 2 т. : підручник / П. А. М'ясоїд. – К. : Алеута, 2011. – 496 с.
10. Основи психології : підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К. : Либідь, 2002. – 630 с.
11. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навчальний посібник / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К. : Академвидав, 2005. – 360 с.
12. Скрипченко О. В. Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. : посібник – К. : Каравела, 2012.
– 464 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Українські підручники онлайн. URL: <http://pidruchniki.ws>.
2. Тести, психодіагностика. URL: <http://www.koob.ru> .
3. Бурлачук Л. Ф. Психодіагностика. URL: <http://www.alleng.ru/d/psy>